

Gävle-Dala Natur nyhetsbrev

Kommande aktiviteter

Öppet fönster till svensk natur

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2020/04/26/boka-sprid-oppet-fonster-mot-svensk-natur/>

Boka naturupplevelser för barn och unga med utländsk bakgrund. Sprid gärna!

Digitala upptakter inför Miljövänliga Veckan

23 aug-3 sept (d v s ej fysisk i Falun 6 sept)

Häng med på webinarium och få senaste nytt om hur vi svenskar konsumerar prylar. Vi tipsar om aktiviteter man kan ordna under Miljövänliga Veckan. Vi berättar om hur man kan ordna en Bytardag, starta en Lånegarderob eller en TaGehylla och om Slutslängt!

<https://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2020/06/16/anmal-dig-till-digital-upptakt-infor-miljoivanliga-veckan/>

Läs mer på <https://www.naturskyddsforeningen.se/dela-mera>

Ekoseptember

7-18 sept

Kampanj för mer ekologiska livsmedel. Se <https://heltenkelteko.se/>

Textilsmart!

9 sept

Hur kan vi stimulera en hållbar konsumtion och bli textilsmarta? Kostnadsfritt seminarium. Anmälan senast 7 sept via <https://www.lansstyrelsen.se/dalarna/om-oss/kalender/kalenderhandelser---dalarna/2020-05-29-hur-kan-vi-stimulera-en-hallbar-konsumtion-och-bli-textilsmarta.html>

Filmvisning: Skogen som tog slut

15 sept Gävle, Bio 7:an kl 13 resp 18-19.30

6 okt Leksand, Bio Visir kl 13 resp 19.30-21

I höst kommer Fältbiologerna att dra ut på en biografturné med årets viktigaste film. I den 25 minuter långa filmen får vi lära oss mer om hur svenskt skogsbruk ser ut år 2020 och hur det drabbar oss alla när våra sista riktiga skogar skövlas. Turnén kommer att göra 5 stopp varav 2 i Gävle-Dala. På varje ort hålls två visningar. Läs mer på www.faltbiologerna.se/filmturne

Vår gröna ekonomi

Seminarie serie på distans. Se www.vargroenaekonomi.se för mer info. Anmälan senast 5 dagar innan resp. seminarium via <https://shorturl.at/jmJ23> Kostnadsfritt.

Max 16 pers på plats på Högskolan i Falun, men inget maxantal på webben.

Facebook: <https://www.facebook.com/events/358557468657269/>

1. Grön tillväxt – nödvändighet eller önsketänkande? 22 sept kl 19
2. Ny teknik och effektivisering – hur skapas verklig miljönytta? 13 okt kl 19
3. Vår gröna ekonomi – vilka är vägarna som tar oss dit? 10 nov kl 19

ÄR KLIMATFRÅGAN EGENTLIGEN EN EKONOMISK FRÅGA?

VÅR GRÖNA EKONOMI

En serie webinarier/seminarier om
sambandet mellan ekonomi&ekologi

DELTA ONLINE

Via zoom kan du följa seminariet och om
du vill även delta i gruppdiskussioner
med andra tittare. Anmälan krävs.

DELTA PÅ PLATS

Högskolan Dalarna
Högskolegatan 2, Falun
Anmälan krävs.

Vilken roll har ekonomin när vi går från ord till handling i
klimatfrågan? Välkommen till en serie seminarier där vi
utforskar kopplingen mellan ekonomi och ekologi.

Trots ambitiösa nationella mål och stort folkligt stöd går omställningen
till ett ekologiskt hållbart samhälle långsamt. Allt fler börjar se relationen
mellan våra ekologiska system och ekonomiska system som en
nyckelkomponent för att lösa klimatfrågan. För att fördjupa kunskaperna i
dessa frågor bjuder Naturskyddsföreningen Dalarna in till en seminarierie i tre
delar. Tillsammans med forskare och andra sakkunniga från hela Sverige
diskuterar vi några av de mest avgörande frågorna för att få till en lyckad
klimatomställning där ekonomi och ekologi går hand i hand.

GRÖN TILLVÄXT 22 SEPT KL 19-21 NÖDVÄNDIGHET ELLER ÖNSKETÄNKANDE?

Är en evigt växande ekonomi förenlig med en ändlig planet? Åsikterna om huruvida ekonomin kan växa
samtidigt som miljöpåverkan minskar går brett isär. Inledning av Johanna Sandahl,
Naturskyddsföreningens ordförande följt av panelsamtal med Anders Wijkman, författare och f d politiker,
Eva Alfredsson, forskare vid KTH samt Ruben Henriksson, assisterande klimatchef vid tankesmedjan Fores.

Anders Wijkman
i panelen 22 September

EFFEKTIVISERING SOM STRATEGI 13 OKT KL 19-21 RÄCKER DET FÖR ATT SKAPA MILJÖNYTTA?

Hur ser vi till att pengar, tid och produktionskapacitet som frigjorts av effektiviseringar omsätts på ett
hållbart sätt? Varför uppstår så kallade rekyleffekter och kan vi förhindra att de uppstår? Inledning av
Mikael Malmaeus, miljöforskare vid IVL och författare följt av panelsamtal med Åsa Callmer, forskare
vid KTH, Christer Sanne, samhällsforskare och författare samt Pernilla Hagbert, forskare vid KTH.

Johanna Sandahl
Inleder 22 September

VÅR GRÖNA EKONOMI 10 NOV KL 19-21 VILKA ÄR VÄGARNASOM TAR OSS DIT?

Vilka är verktygen vi har för att skapa en hållbar samhällsekonomi, och vilken potential rymmer de?
Behöver vi arbeta mindre, skapa cirkulära resursflöden eller reglera bankernas kreditgivning?
Inledning av Håkan Thörn, professor i sociologi vid Göteborgs universitet följt av panelsamtal med
David Kihlberg, klimatchef Naturskyddsföreningen, Pella Thiel, medgrundare av
omställningsnätverket och Björn Wiman, kulturchef Dagens Nyheter.

Björn Wiman
i panelen 10 November

Pella Thiel
i panelen 10 November

MER INFO & ANMÄLAN:

VÅRGRÖNAEKONOMI.SE

Skogsinventering i Los

26 sept

Vi hjälps åt att inventera skogsområden kring Nätsjöbäcken ca 1 mil söder om Los. I området finns flera fina nyckelbiotoper. Samling kl 9.30 vid en stor eldpallkoja i Tensberg vid vägen mellan Los och Lobonäs. Anmälan senast 20 sept via <https://shorturl.at/emAOX>

Om man vill kan man tälta eller övernatta i egen regi och fortsätta inventera sönd 27 sept i en mindre grupp. Mer info: 070-343 66 73 hedmanjan49@gmail.com

Skogskampanj #levandeskogar

30 sept-13 nov

I kampanjen släpper rikskansliet bl a rapporten "Naturliga klimatlösningar", ordnar 10 digitala skogsföreläsningar, krossar 10 skogsmyster och kopplar till konkreta handlingar man kan göra för skogen. Mer info kommer på sociala medier och <https://www.naturskyddsforeningen.se/hela-sverige-staller-om/>

I en senare del av kampanjen kan man komma med inspel till frågan: Vad ska vi ha skogen till?

Konferens: Klimateffektiv samhällsplanering i Dalarna

30 september i Borlänge alt digitalt

Hur vi kan utforma våra samhällen och upphandlingar på ett resurseffektivt sätt?
Länsstyrelsens fyra projekt går samman i en slutkonferens:

- Hållbar strategisk samhällsplanering i Dalarna
- Hela Dalarna cyklar 2.0
- Klimatsmart samhällsplanering med sociala mervärden
- Återvinning i den offentliga affären

Läs mer och anmäl dig senast 18 sept på

<https://www.lansstyrelsen.se/5.3db3ed8a171ac1fbfcb24b78.html>

Kurs Naturnära skogsbruk

16-18 okt, Stjärnsund, Dalarna

Grundläggande kunskaper i kontinuitetsskogsbruk enligt den naturnära principen. Medlemmar i Naturskyddsföreningen får gå kursen till rabatterat pris.
Se <https://plockhugget.se/kurser/>

Gävle-Dala drivmedelskonvent

20 oktober i Bollnäs

<https://biodrivmitt.se/evenemang-post?read=gavle-dala-drivmedelskonvent-2020-fokus-gavleborg>

18 november i Tällberg

<https://biodrivmitt.se/evenemang-post?read=gavle-dala-drivmedelskonvent-2020-fokus-dalarna>

Kurs i digitalt engagemang

Rikskansliet planerar en kurs 24-25 okt på Tollare folkhögskola i Stockholm alt digitalt. Håll utkik efter mer info.

Höstkonferens Gävleborg

Heldag digitalt i okt/nov

Tema slätter, ängar, vägkanter och biologisk mångfald. Intressanta föredrag och erfarenhetsutbyte. Anmälan senast 5 dagar innan via <https://shorturl.at/eFIKR>

Mer info så småningom på <https://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/> och <https://www.facebook.com/naturskyddsforeningenigavleborg>

Artiklar

Ludvikas hela naturvårdsprogram med massor av tips på utflyktsmål:

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2020/08/16/ludvikas-hela-naturvardsprogram-pa-webben/>

Vilken art? Tips på naturappar m.m.

Seek av iNaturalist - växter, insekter, fåglar etc

Artoraklet - norsk variant för allehanda arter

Flora Incognita - lite mer avancerad för växter

BirdNET - för bestämning av fågelsång

Läs mer på:

<https://www.natursidan.se/nyheter/ny-app-hjalper-dig-identifiera-djur-och-vaxter/>

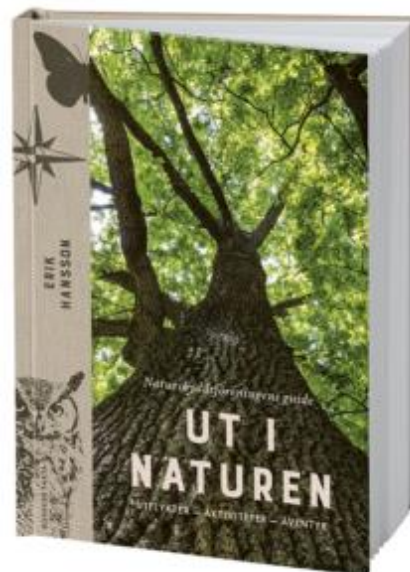
<https://www.natursidan.se/nyheter/vilken-art-ar-det-natursidans-guide-till-artbestamning/>

Årets bok – Ut i naturen

Naturskyddsföreningens årsbok heter Ut i naturen och är skriven av Erik Hansson.

Boken lanseras den 22 september och är en guide som ger inspiration till att hitta ut i det fria och kunskap som lyfter naturupplevelser till en ny nivå. Som att spana efter vårtecken eller höstens fågelsträck. Leta efter spår i snön eller knoppar på träd. Skåda stjärnor eller se norrsken. Gå på grodkonsert eller lyssna på ugglor. Spela artbingo med barnen eller åka på björnsafari.

Rapporter

Slätter vid Nedre Pundet i Västerbergslagens krets. Vid vägen från Norhyttan mot Gänsen ligger en gammal vändplan som nu närmast är en äng. Den är växtplats för några arter av låsbräknar, ett släkte av ormbunkar där de flesta är små och oansenliga och förmodligen inte alls noteras av den som råkar komma förbi. De är dock sällsynta och därför har Länsstyrelsen upprättat en bevarandeplan för alla kända växtplatser i Dalarna, 34 stycken enligt en rapport från 2018. Syftet är att låsbräknarna ska kunna fortsätta finnas som en del i den biologiska mångfalden.

För fjärde året i rad ansvarar Västerbergslagens naturskyddsförening för skötseln av Nedre Pundet. Vi samlades åtta stycken från föreningen, för slätter, slybekämpning och för att slita upp ljung, som helt verkade vilja ta över området. Växtsången ligger tidigare under sommaren, men trots det hittade vi tre exemplar av topplåsbräken inklämda i ljungen.

/Bengt Lundborg

Kretsaktiviteter

Dubbelkolla gärna att aktiviteterna blir av p g a Covid-19. Alla är välkomna!

DALARNA

29/8 SÅTER Torpvandring. Nils-Erik Unnerud guidar. Samling vid Gruvplanen kl 10.

30/8 GAGNEF Flomyrans naturreservat kl 9, Dalviks kvarn, Djurås. Alternativ samling: Rhodos, Mockfjärd 9.10. Flomyran ligger drygt 1 mil söder om Mockfjärd öster om Tansen. Reservatet bildades 2019 för att skydda ett skogsområde känt för god tillgång på tjäder. Ca 3 km vandring, delvis i fuktig skogsmark. Kontaktperson: Pelle Florell 070-328 23 83.

30/8 FALUN/BORLÄNGE Svamputflykt i naturreservatet Sanders gammelskog med efterföljande svampgenomgång. Samling vid P i NO hörnet av reservatet kl 10. Kontaktperson: Anders Janols 070 651 92 13

30/8 HEDEMORA Slätter på Fransbo äng kl 10.

Sept ORSA Heldag Ringmärkarmorgon Lindängets fågelområde vid fågelplattformen kl 7-11. Dag: se annons i Orsakompassen. Medtag fika. Samarr med Ovansiljans ringmärkargrupp. Vid regn gör vi ett nytt försök dagen efter. Kontakt: Magnus Strömberg 072-731 72 76.

5/9 ORSA Svamputflykt med Ewa och Leif. Vi plockar svamp och lär oss några. Samåkning från Willys parkering kl 10.00. Tag med svampkorg, kniv. Ledare: Ewa och Leif Andersson 0250-417 21.

6/9 AVESTA Båttur på Färnebofjärden. Avfärd från Tyttbo. Anmälan till Ann-Sofie Hildonen 0702678823 senast den 3 sept. <https://avesta.naturskyddsforeningen.se/>

13/9 GAGNEF Storhälla naturreservat kl 9, Flosjön Dalviks kvarn, Djurås. Alternativ samling: Mockfjärd (Rhodos) 9.10, Dala-Floda (ICA) 9.20. Storhälla ligger på Flosjöns östra sida drygt 1 km norr om världshuset. Reservatet skapades i samband med Floda omarrondering för några år sedan. Badhällen, gamla odlingsmarker igenväxta med granskog. Kontaktperson: Pelle Florell 070-328 23 83.

19/9 ORSA Hemkonservering. Inställt!

19/9 SÄTER Skogsutflykt. Samling vid Gruvplanen kl 10

26/9 LEKSAND Tipspromenad med barn- och vuxenfrågor. Start vid Siljansvallen mellan kl 10-14 Efter genomförd promenad bjuder vi på grillad korv med bröd och dryck till de som föränmält sig. Kontaktperson Gittan Lokgård, 070-2750315

26/9 ORSA skördedag på Allmogeåkern från kl 9.

27/9 GAGNEF Fäbodvandring öster om Båsten. Samling Dalviks kvarn, Djurås kl 9. Alternativ samling: Väckarbodarna 9.20. Vi vandrar från Väckarbuan mot Lindbuan och Ändlösbergs naturreservat. Därifrån går vi förbi Sälltjärn och Ändlösbergssjön till den fina fäboden Gästgivarbuan. Via Lortåns naturreservat (flodpärlmussla) går vi åter till Väckarbuan. Totalt 9 km. Åter ca 15. Kp: Åke Tidigs 076- 824 73 29.

27/9 VÄSTERBERGSLAGEN Svamputflykt till naturreservatet Vanberget i Smedjebackens kommun. Ett samarrangemang med svampklubben Skogsriskan. Janolof Hermansson och Anders Janols guidar. Samling kl. 9.30 på Folkets Hus parkering i Ludvika för dem som bor där och 10.00 vid bensinmacken vid infarten till Söderbärke från riksväg 66. Kläder efter väder och lite matsäck! Information Monika Utter 070 5813460.

GÄVLEBORG

26/8 SANDVIKEN Årsmöte digitalt
<https://www.facebook.com/events/360012024976731/>

30/8 NORDANSTIG Kretsstämma 2020, Vallenbodarna kl 17. I första hand utomhus om vädret tillåter. Det bjuds på förtäring och god underhållning.

Naturskyddsföreningen

Kansli Gävle-Dala

aug 2020

6/9 GÄBS/SÖDERHAMN Svampens dag med Alf Pallin, Årets svampkonsulent.
Information: Pär Hedvall.

11/9 BOLLNÄS Ringmärkning av sparv och pärluggla. Samåkning från Circle K,
Bollnäs kl 19. Per-Erik 073-055 31 90 eller Stefan 070-342 64 63

19/9 NORDANSTIG Vandring efter Kustleden från Lönnånger till Åsbölestugan.
Samling Hamnstugan Lönnånger kl. 10.

19/9 HUDIKSVALL Utflykt till Gröntjärn. Mer info: Magnus 070-658 37 56

20/9 BOLLNÄS/VOXNADALEN Rovfågelspaning vid Sässmanområdet. Samling vid
Knåda Sport i Ovanåker kl 09. Samåkning från Circle K, Bollnäs kl 08.25. Per-Erik 073-
055 31 90 Ledare: Anders Delander, 073-841 33 13.

**Se fler aktiviteter i medlemsbladet Gävle-Dala Natur som kommer i brevlådan kring 11
sept men finns på webben redan nu.**